

Stockholms-Gillet

Gille-Tidender Årgång 16 Nummer 3 2011

Höstgille, extra årsmöte och stipendieutdelning

äger rum den 27 oktober kl 17.30 på

Karlbergs slott

Karlbergs vackra slott i Stockholms omedelbara närhet (jo, det ligger faktiskt i Solna) bildar inramning för Stockholms-Gillet's höstgille. Uppfört på 1600-talet blev det Krigsskola från 1792. Den militära uppgiften består, fortfarande utbildas blivande officerare i denna arkitektoniskt och kulturellt högstående miljö.

Vi samlas framför slottet kl 17.30, hälsas välkomna och indelas i olika grupper som under ledning av var sin guide under 30-45 minuter får bese slottet, bl. a musikrummet Modellkammaren med sin unika akustik, innan vi återsamlas i det vackra Slottskapellet för lite gemensam kunskapsinhämtning.

Därefter beger vi oss till matsalen där en härlig italiensk buffet väntar. Efter en middag fylld

av glatt samspråk följer kaffe och kaka – och här och var måhända en avec!

I anslutning till middagen delas Stockholms-Gillet's stipendier för 2011 ut, och stipendierna berättar kort om sina projekt och hur de avser tillföra kunskapen om vår hemstad nya inslag.

Anmälan till middagen sker senast den 21 oktober på sedvanligt sätt genom insättande av 375 kr på Stockholms-Gillet's plusgirokonto 1381-3. Ange avsändare och telefonnummer i anmälan. Antalet deltagare är begränsat,

först till kvarn gäller. Priset inkluderar inträde och guidning, buffettmiddag, kaffe och kaka, lättöl eller mineralvatten. Vin, snaps och avec finns att köpa till rimliga priser. Frågor besvaras

av Stockholms-Gilletts intendent Urban Schwalbe, tel 08-411 26 48 eller dess munskänk Christer Ugglå, 08-765 87 72.

Karlbergs slott

GUSTAV II ADOLFS halvbror, Karl Karlsson Gyllenhielm, förvärvade på 1620-talet tre byar i Solna, som han slog samman till ett säteri: Karlberg. Han började byggnationen av ett ståtligt slott som vette mot sjösidan. Huvudbyggnaden stod klar strax före byggherrens död 1650. Slottet stod sedan obebott i nära 20 år innan det köptes av Magnus Gabriel de la Gardie, som satte i gång omfattande ombyggnadsarbeten under ledning av arkitekten Jean de la Vallée. Nu tillkom också stora trädgårdsanläggningar norr om slottet och en sjögård åt stranden till. Trädgårdsplaneringen fullbordades av Nicodemus Tessin d.y.

De la Gardie drabbades hårt av reduktionen, då förläningar till adeln åter drogs in till kronan. 1684 tvingades han lämna Karlberg och efter en kort period då slottet tillhörde Johan Stenbock kom det 1688 i kunglig ägo och blev under det följande decenniet huvudsakligen en bostad för kronprinsen, den blivande Karl XII. Efter att Stockholms slott brann 1697 kom det kungliga hovet åt periodvis vistas vid Karlberg, i synnerhet sommartid. Under 1730-talet gjorde vissa ombyggnader efter ritningar av arkitekten Carl Hårleman. Bland annat tillkom då ett stall och ett vagnshus.

Under de följande decennierna fanns olika planer för att utveckla slottet, men de kom inte till utförande. 1792, samma år som Gustaf III mördades, inrättades den Kungliga Krigsakademien för att utbilda officerare. Den förlades till Karlberg och det föranledde en rad ombyggnader under ledning av arkitekterna Louis Jean Desprez och Carl Christoffer Gjörwell d.y. Bland annat uppfördes

två nya, stora logementsflyglar. Allt sedan dess har arméns officerskår utbildats vid Karlberg, som därmed är den äldsta platsen för utbildningen av officerare, som ännu är i bruk.

Under 1800- och 1900-talet tillkom en rad byggnader och andra anläggningar inom Karlbergsområdet och annat försvann, men själva slottsbyggnaden har bevarats i stort sett intakt. Under det senaste halvsekleket har nya trafikleder ringat in och reducerat parken.

Extra årsmöte: en andra läsning och beslut om stadgeändring

Vid det ordinarie årsmötet i samband med Vär-gillet 2011 beslöts att godkänna rådets förslag till stadgeändringar rörande Stockholms-Gilletts stipendier. Stadgeändringar skall beslutas av två årsmöten, varav ett skall vara ordinarie. Därför kallas nu till ett extra årsmöte i samband med höstgillet.

Avsikten är att Gillet genom en stipendienämnd ska ta över den verksamhet som för närvarande bedrivs i Stockholms-Gilletts stiftelse för byggnadskultur, vars tillgångar torde vara förbrukade

under innevarande år. Stiftelsen, som ursprungligen skapades av skatteskal, kommer att avvecklas. Efter ändringar i skattelagstiftningen finns det inte längre några skattemässiga fördelar att bedriva stipendieverksamheten i stiftelseform. Stockholms-Gillet har i stället under ett antal år byggt upp en ny stipendiefond. Rådet föreslår att Gillets stadgar ändras så att stipendieverksamheten regleras i en ny paragraf (ny § 8).

Förslag till ny stadgelsebestämmelser avseende stipendier:

§ 8 Stipendier

1. Gillet delar ut stipendier i syfte att främja, stödja eller belöna vetenskaplig forskning med anknytning till Stockholms bebyggelse och kulturella utveckling.

2. Rådet beslutar årligen hur stort penningbelopp som ska avsättas för detta ändamål och därmed förenade kostnader. Summan disponeras av en särskild nämnd – stipendienämnden – som självständigt utser stipendiater.

3. Ledamöterna i stipendienämnden, som ska bestå av en ordförande, minst tre ledamöter och två suppleanter, utses för ett år i taget av Rådet. Gillets intendent fungerar som nämndens sekreterare. Nämnden sammanträder på kallelse av ordföranden och är beslutsmässig när minst tre ledamöter/suppleanter är närvarande. Protokoll ska föras vid sammanträdena.

4. Nämnden ska senast den 1 mars varje år för Rådet redovisa hur det under föregående år anvisade beloppet har disponerats.

Nuvarande § 8 och följande paragrafer ges därmed ett nummer högre paragrafnummer.

Stipendieutdelning

Stockholms-Gillet stiftelse för byggnadskultur, som årligen delar ut stipendier till stöd av forskning mm om Stockholm, har beslutat att dela ut stipendier på totalt 100 000 kr till fyra sökanden. Totalt var det i år 18 som sökte bidrag. Stipendierna och diplomerna delas vid höstgillet till stipendiaterna, som kommer att kort presentera sina projekt.

Intresset av att bli medlem i Gillet är fortsatt stort!

SEDAN 2007 HAR 165 nya medlemmar invalts. I dagläget ligger medlemsantalet på 495 medlemmar (för ett år sedan var vi 475 medlemmar). Tillströmningen balanserar mycket väl de ”naturliga” avgångarna.

Vid rådsmötet i september 2011 invaldes ytterligare 12, nämligen Elizabeth Berggren, Berit Dahlström, Per Erici, Magnus Gjötterberg, Martin Hansson, Lennart Ingevall, Sylvia Ingevall, Kaj Ingemar Johansson, Katarina Leijonhufvud, Ingbritt Johansson Lundström, Ulf Norinder och Christina Sernstad. Gillet hälsar de nya varmt välkomna och hoppas att ni också ska trivas i vår krets!

På förekommen anledning erinras om att en Gillemedlem förutsätts vara född i Stockholm eller vid födelsen ha haft föräldrarna skrivna i en Stockholmsförsamling.

Gilletts hemsida, Facebook, epostadress m.m.

Har du tittat på vår hemsida www.stortorgetsjulmarknad.com? Gör det om du har möjlighet! Ev. synpunkter mottas mycket gärna. Nytt inför kommande julmarknad är att vi även ska gå ut i det nya, effektiva mediet Facebook. Skicka gärna din e-postadress till stockholmshillet@telia.com! Du kan då (om du är med i Facebook) hjälpa oss att sprida budskapet i dina egna kretsar.

Ringer du till Gillets kanslitelefon 08-411 26 48, så är den normalt vidarekopplad till intendents mobiltelefon 0708-10 19 65. Glöm inte heller att skicka in ev. ändrade personuppgifter.

*Reservera den
21 februari 2012
för Midvinter-Gillet!*

August Blanche 200 år

DEN 30 NOVEMBER 1918 invigdes det kända minnesmärket över Stockholmslivets skildrare August Blanche i Karlavägsallén framför Östra Real. Det var Stockholms-Gillet som då hade ordnat en stor insamling och lät resa vården till 50-årsminnet av hans död 1868.

Den 17 september 2011 var det dags igen. Föreningen Östermalm, Samfundet S:t Erik och

Stockholms-Gillet hade slagit sig samman för hylla Blanche med tal och sång vid hans 200-årsdag. Det blev en mycket lyckad ceremoni med närmare 200 personer samlade en solig och skön sensommarlördag.

Efter inledning av Erland Ringborg från Föreningen Östermalm berättade Gillets älderman Christian Bratt om verkets tillkomst - intendenten Urban Schwalbe paraderade med Gillets ståtliga standar med den bild av Birger Jarl vi känner igen från våra matriklar (se bilden). Skådespelaren Mats Lindblom läste en av Blanches monologer, "Den gamle skådespelaren".

Två Stockholmsexperter berättade livfullt om Blanche, gillebröderna Martin Stugart och Fredrik von Feilitzen. Stugart berättade om Blanches liberala gärning och om hans populära romaner och berättelser. von Feilitzen talade om Blanches malmgård, som med stor trädgård låg vid platsen för minnesvården. Ladugårdslandet förekom ofta i hans berättelser.

Inte minst uppskattat var att Stockholms Allmänna Sångförening, som var med och sjöng redan vid invigningen 1918, framförde "Dåne liksom åsken bröder" och andra klassiska verk för manskör. Ceremonin avslutades med sång sedan Jonas Berglund från Samfundet S:t Erik lagt ner en krans.

Christian Bratt

Stortorget's julmarknad 2011

Gillets traditionsrika julmarknad är Stockholms äldsta och mest ansedda. Vi är verkligen på "kartan" vad gäller platser värda att besöka. Bodhyresgästerna har i många fall stått där i generationer.

MARKNADEN BÖRJAR LÖRDAGEN den 19 november och pågår sedan dagligen fram till den 23 december mellan kl. 1100 och 1800. Missa inte den högtidliga invigningen på Stortorget lördagen den 19 nov. kl 13.00 med invigningstal och musik!

Etableringen av bodarna på torget sker lördagen den 12 november med start vid 8-tiden på morgonen. Vi är mycket tacksamma för medlemmarnas hjälp! Det är mycket pyssel, så har du möjlighet att hjälpa till (även del av dagen) så är du varmt välkommen. Ring gärna till intendenten på 0708-10 19 65. Uppgifterna anpassas till förmåga!